

НАСТІЛЬНА КНИГА ПЕРЕСІЧНИХ УКРАЇНЦІВ ТА ЇХНІХ ПОЛІТИКІВ

Рецензія на книгу д-ра іст. наук, проф. ДонНУ Моргуна В. А. «МАР. «Поэма вольного народа»: Вступ до сакральної історії України» (Київ-Донецьк : Промінь, 2013. – 168 с.).

У кінці 2013 р. світ побачила напрочуд цікава, але у той же час надзвичайно суперечлива книга донецького історика Василя Моргуна «МАР. «Поэма вольного народа»: Вступ до сакральної історії України».

Ознайомлення із цим твором (називати дану книгу, в академічному стилі, монографією чи дослідженням, не варто, враховуючи, в тому числі, і авторський задум) викликає суперечливі думки. Суперечливість спостерігається тут у всьому – у структурній побудові, в подачі й інтерпретації матеріалу, і навіть в авторській позиції. У деякій мірі ми це пояснюємо прихильністю автора до ідей відомого українського археолога-культуролога Миколи Чмихова (якому, разом із Т. Шевченком, присвячено книгу). Ще у мої студентські роки неоднозначні і суперечливі ідеї Миколи Олександровича щодо сакральних глибин давнього населення українських територій викликали якщо не здивування та критику, то посмішку академічних археологів «радянської школи» початку 1990-х років, але в той же час жваво обговорювалися серед молоді порослі істориків. З іншого боку, в різних главах ми бачимо і хитання самого автора: від європейського коріння українців у всій площині історичного розвитку – до прихильності поглибленню сучасної інтеграції з Російською Федерацією, яка хоча і сповідує «непомірні імперські амбіції», але в той же час, на думку автора, «ми брати-слов'яни, поєднані спільним історичним минулим і змішаними шлюбами».

Разом із тим, незважаючи на таку суперечливість, необхідно зосередитися насамперед на головній ідеї автора, яка, на наше переконання, полягає у ствердженні глибокої духовності українського народу, доходженні до його сакрального коріння, яке проросло по всій території сучасної України. Автор переконує, що завдання України набагато більше, ніж просто бути мостом між Заходом і Сходом, і це завдання полягає у тому, що саме наша держава може стати новим центром оновленої європейської спільноти, що саме тут пишеться «нова історія Європи». Коли розглядати твір Василя Моргуна з цієї, духовно-виховної точки зору, його суперечливість дивним чином переростає в конструктивність, дуалістична позиція автора – в намагання професійного історика охопити і врахувати весь спектр культурної і політичної палітри сучасної України.

Іншим цікавим фактом стало те, що Василь Андрійович практично передбачив ту кризу, яка відбулася з Україною у 2014 році – це суцільна конфронтація в українському суспільстві, розгул так званого «сепаратизму», намагання окремих політиків розколоти єдину Україну, що призвело до появи відомого зараз слогана «Одна, єдина, Соборна Україна!». Саме зміст цього позивного простежується у всіх думках автора, який і передбачити не міг, які страшні події відбудуться в його улюбленій неньці Україні, коріння якого вросло як на подільських пагорбах, так і у донецьких степах.

Саме таких творів, створених професійно і з душею, прозою і поезією, не вистачає українському пересічному читачеві. Подібні книги повинні стати настільною книгою українських політиків, викладачів і державних службовців. Лише розуміння глибокої духовності українців, їх генетичних схильностей і характеру дасть можливість побудувати сильну новітню українську націю.